

Puig i Cadafalch, Empúries i l'Escala

Durant tot l'estiu i fins al 23 de setembre es pot visitar a la casa forestal de Sant Martí d'Empúries l'exposició Josep Puig i Cadafalch, Empúries i l'Escala, organitzada conjuntament pel Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries i l'Ajuntament de l'Escala en la seva àrea de Cultura i Patrimoni.

L'exposició s'emmarca dins els actes de l'any Puig i Cadafalch organitzats per l'Institut Municipal del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida de l'Ajuntament de Barcelona amb l'objectiu de donar a conèixer l'obra de l'eminent arquitecte.

Inaugurada el mes de maig a la Casa Amatller de Barcelona, la mostra està dividida en catorze plafons amb textos i fotografies que fan un repàs del que va significar, dins del moviment cultural del noucentisme, l'impuls dinamitzador de Puig i Cadafalch i la Junta de Museus de Barcelona —així com la Diputació de Barcelona, presidida per Enric Prat de la Riba— en l'inici de les excavacions oficials d'Empúries: la creació de la Junta delegada a l'Escala tot implicant-hi l'elit cultural local; la tasca d'inspector de les excavacions de Manuel Cazorro, catedràtic de l'Institut de Girona; la figura del tècnic d'excavacions Emili Gandia i la importància documental dels seus 28 diaris manuscrits de les campanyes realitzades entre 1908 i 1936; la troballa de l'Escala; les visites d'entitats culturals com el

Centre Excursionista de Catalunya i l'Ateneu Enciclopèdic i Popular de Barcelona; el museu dels Forestals; la creació del museu Emporium; el procés de construcció del Museu d'Empúries, amb il·lustracions dels plànols del projecte, i finalment l'impacte urbanístic i social que va representar a l'Escala un esdeveniment d'aquesta magnitud.

S'ha editat també un catàleg de l'exposició amb textos de Xavier Aquilué, director del Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries; Gaietà Bigarós, arquitecte tècnic; Lurdes Boix, arxivera municipal de l'Escala, i Carme Oliveras, col·laboradora del Museu i estudiosa dels diaris d'Emili Gandia; i amb pròlegs de Josep M. Guinart, alcalde de l'Escala, i Marc Mayer, director general de Patrimoni de la Generalitat de Catalunya.

Lurdes Boix

Puig i Cadafalch davant el Museu d'Empúries, en un fotomontage de l'exposició de l'Escala.

XIII Premi Espais a la Crítica d'Art

El 16 de març va tenir lloc a Girona, a la seu de la Fundació Espais d'Art Contemporani, l'acte de lliurament dels guardons de la XIII Edició del Premi Espais a la Crítica d'Art que concedeix anualment aquesta entitat.

Els premis s'atorguen en tres modalitats diferents, amb la voluntat en tots els casos de reconèixer i donar suport a la tasca que desenvolupen actualment els crítics, comissaris i historiadors de l'art contemporani; en aquest sentit cal destacar el caràcter singular de la convocatòria, ja que són els únics guardons que es concedeixen en aquest àmbit al nostre país. La primera de les modalitats és la del premi a un treball assagístic inèdit, que en aquesta ocasió va recaure en Íñigo Cabo per l'estudi *Nueva Objetividad*; el text serà editat properament dins la col·lecció de la Fundació Espais dedicada precisament a la publicació dels assaigs guanyadors en aquest apartat. La segona modalitat és la del guardó a un projecte expositiu inèdit, que va guanyar el prestigiós crític d'art Fernando Castro Flórez amb la proposta *(Post)performance y otros acontecimientos paradójicos*; aquest projecte es materialitzarà en una exposició que es muntarà coincidint amb la propera edició dels premis. La tercera i última modalitat és la que distingeix treballs crítics ja publicats; aquí van resultar guanyadors els treballs *Informe del 18 de septiembre (Basque Report)*, de Peio Aguirre; (*Arte*,

La temptació de la biografia

Si partim de la base que la millor part dels escriptors és l'obra que han deixat darrere seu, sigui en forma de ficció explícita o bé com a construcció d'una entitat literària pretesament autobiogràfica, ¿fins a quin punt tenim dret a anar més enllà, a documentar les falsedats entre el jo viscut i el jo recreat, les similituds entre el rostre i les seves màscares? De vegades s'ha volgut provar la bondat literària d'un autor pel fet que aquest ha sabut desaparèixer rere els seus textos, que s'han tornat independents del seu creador, atemporals: bon senyal quan una obra brilla i s'explica per si mateixa, sense que li calguin les croses del context. Tanmateix, la temptació de ser literàriament incorrectes ens venç sovint, bo i estirant el fil que uneix la careta amb el seu rostre, com si fos irrenunciable saber què menjaven, com vivien o a qui estimaven realment els nostres autors admirats. És així com ens endinsem en enigmes extraliteraris però que, al capdavant, acaben també il·luminant parcialment certs textos. Llavors la biografia esdevé útil.

Així, pot ser prou interessant constatar com la construcció del pseudònim Víctor Català per part de Caterina Albert i Paradís va anar acompanyada d'una altra pantalla igualment distant respecte de la seva pròpia creació, com si amb el temps l'autora de *Solitud* s'hagués divorciat de la propietària rural de l'Escala. O bé, parlant de màscares i d'escriptors gironins, com a la reconstrucció poètica de la realitat que trobem a l'obra de Josep Pla hi trobem també la reconstrucció personal d'un home que, a partir d'un cert moment, va entaforar-se una boina i s'autoproclamà pagès sense que ningú no s'ho cregués. Cada cas és un complex món per matisar, però apuntem-ne encara un tercer: què o qui hi ha rere el bàrbar bo amb què Prudenci Bertrana es presentava públicament? Val a dir que, en tots tres casos, la seva producció memorialista té una presència més o menys important, des del *Mosaic* de Víctor Català fins a pràcticament tota l'obra de Pla, passant per la trilogia *Entre la terra i els núvols*, de Prudenci Bertrana, de manera que el joc de disfresses i identitats esdevé fascinant. Màscares, màscares, màscares: literatura.

Josep Pujol i Coll

l'etern present, en el qual es dona una exagerada tendència a l'amnèsia històrica i a l'anul·lació de la memòria. En aquest context Cortés va defensar l'obra d'aquells artistes que d'alguna manera pretenen que les seves creacions es mostrin com a testimoni perdurable d'esdeveniments dels quals val la pena mantenir la memòria, i ho va exemplificar amb l'obra de tres artistes sud-americans que han treballat els temes de la repressió política a Xile i a l'Argentina i de l'homosexualitat i la sida. Posteriorment, en el debat, en què es va incidir en el paper de l'art com a custodi i transmissor de la memòria històrica, Cortés va assenyalar que en la seva opinió l'art contemporani tendeix massa sovint a l'autocontemplació i a allunyar-se dels problemes que preocupen a la gent, actitud que ell considera irresponsable.

M. Lluïsa Faxedas Brujats

Quinze dies per les Gavarres

Del 5 al 20 de maig l'Ajuntament de Cassà de la Selva i la Colla Excursionista Cassanenca, amb la col·laboració de diverses entitats, van preparar «15 dies per les Gavarres» amb l'objectiu d'acostar la realitat del massís als habitants del municipi.

No es pot dir que fos gaire oportú, però les circumstàncies van fer coincidir la convocatòria de les jornades amb la crisi municipal oberta a Cassà de la Selva, precisament arran d'una infraestructura que afecta de manera clara el massís: la línia

sistemas, subjetividad). Algunas consideraciones sobre arte, ecologismo y (otras formas de hacer) política, de Marcelo Expósito, i *Lost in Sound*, de Manuel Oliveira.

Aquesta ha estat també la quarta ocasió en què amb motiu del lliurament dels premis la Fundació Espais organitzava una Trobada d'Historiadors, Crítics d'Art i Artistes amb la intenció d'obrir un espai de reflexió entorn de les arts visuals i el seu paper en la cultura contemporània. Enguany el tema al voltant del qual es va

articular el debat va ser el d'«Art, Història i Memòria», prenent com a punt de partida la conferència pronunciada per José Miguel Cortés, director de l'Espai d'Art Contemporani de Castelló, que portava per títol «Història i memòria en una època d'amnèsia». En aquesta xerrada es va referir al nostre com un temps en què la saturació d'informació i l'homogeneïtat del «pensament únic» i dels mitjans de comunicació ens han portat a viure en un espai que es diria el de